

Et Veimerke

ANMELDELSER

MINA PIIKSI DAHLI

Ph.d. og allmennlege. LIS-lege ved Avdeling for rus- og
avhengighetsbehandling Sykehuset Østfold

Erik Falkum

Hva er psykiatri? Om fagets grunnlagsspørsmål

336 s., ill., Bergen: Fagbokforlaget, 2023. Pris NOK 549

ISBN 978-82-450-4118-7

Man må ikke la seg forlede til å tenke at denne boken er en innføring i psykiatrifaget. Det er den ikke. Den er en innføring i *hva psykiatri er* i en mer vitenskapelig sammenheng. I denne boken redegjør Falkum for det store bildet.

Bokens enkle omslag gir ikke bort særlig mye. Den er grå, som gråstein. Illustrasjonen er av tre innvevde geometriske figurer. Viser de til hvordan alt henger sammen med alt? Eller peker de mot et av Falkums poeng i sin bok, nemlig at psykiatrien fortsatt befinner seg i et *preparadigmatisk stadium*? I en

fase av et vitenskapelig felt der det eksisterer et mangfold av teorier, metoder og tilnærminger side om side, uten en klar konsensus eller forenende teoretisk ramme?

Ifølge forfatteren er boken et resultat av en langvarig interesse for fagets epistemologiske, etiske og politiske vilkår og utfordringer. Disse knyttes opp mot psykiatriens forankring i historie, kultur og samfunn. Det er et utfordrende terreng Falkum tar på seg å navigere oss gjennom.

Boken vil være et godt grunnlag for andre som arbeider med kunnskapsformidling – som undervisere, master- og ph.d.-studenter og andre skribenter. Den er et godt referanseverk, om man har behov for et faglig fugleperspektiv uten å miste nøkternheten. Den vil være av særlig interesse for leger med tilknytning til faget.

Boken gir et innblikk i den moderne psykiatriens historie og sosiale utspring. Falkum redegjør for hva psykisk helse egentlig er, og hvilke forklaringsmodeller som benyttes. Han trekker inn viktigheten av våre sosiale omgivelser, hvordan deltakelse i arbeidslivet er viktig for å fremme selvstendighet og livsmestring, og han fremmer påstanden om at den sosiale aksens av den biopsykososiale modellen ikke har fått tilstrekkelig oppmerksomhet verken i forskning eller behandling – så langt.

Til tross for at bokens dybde og kompleksitet kan virke avskrekkende, er det nettopp dens grundighet og tydelige forankring i vitenskapelig kunnskap, som gjør den til en ressurs. På sitt beste kan ulike kapitler fungere som hjørnesten til andre faglige arbeider.

Om Falkums bok presenteres i en gråsteinsdrakt, fungerer den som en solid og nøye gjennomtenkt varde av stein verdt å stoppe opp ved for en rast. Som et veimerke i terrenget, gir den oss tid til å reflektere over hvor vi kommer fra og hvor vi står. Så får andre ta opp stafettpinnen, der vi skal bevege oss videre i utforskningen av psykiatrien som vitenskap og praksis.

Publisert: 15. april 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0128

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 9. februar 2026.